

فقط به عشق اسوهی حسنه!

مرتضی مجدفر

ترکیه سفر کنم. پیش از این چند بار به این شهر رفته بودم، ولی با توصیفاتى که شنیده بودم، دوست داشتم حال و هوای ماه رمضان را هم در این شهر تجربه کنم، حال و هوایی که به راستی ویژه بود. متولیان گردش‌گری ترکیه، برای کشاندن سالانه ۳۰ میلیون گردش‌گر به کشورشان، برنامه‌های گوناگونی را تدارک دیده‌اند که «توریسم رمضان» از جمله‌ی آن‌هاست. در این ماه، قیمت هتل‌ها برای مسلمانانی که از این کشور، به‌ویژه استانبول، بازدید می‌کنند، کاهش می‌یابد؛ برنامه‌های مذهبی و فولکلوریک فراوانی در گوشه و کنار شهر، به‌خصوص بعد از اذان مغرب تا نزدیکی‌های سحر تدارک دیده می‌شود و با گسترده‌شدن سفره‌های افطار و سحری در جای جای شهر، ترتیبی اتخاذ می‌شود تا گردش‌گران بازدیدکننده، رمضان را به عینه لمس کنند و با آن همراه شوند. توریسم رمضان، برای گردش‌گران و البته ترکیه‌ای‌ها، هم فال است و هم تماشا. در این ماه، مکان‌های مذهبی مانند مساجد و زیارت‌گاه‌های مشهور، مکان‌های باستانی مرتبط با اسلام و تاریخ اسلام مانند موزه‌های معروف، به‌ویژه بخش اسلامی موزه‌ی توپ‌قاپی و... به‌طور خاص به روی گردش‌گران گشوده می‌شود و همه‌ی ترکیه‌ای‌ها سعی می‌کنند کاری کنند که فرهنگ رمضان، البته با حال و هوای آناتولی و عثمانی آن، به معنای واقعی به بازدیدکنندگان منتقل شود؛ اگرچه ممکن است خیلی هم برایشان تفاوتی نداشته باشد که این گردش‌گران مسلمان باشند یا غیرمسلمان. مهم، آن هدف ۳۰ میلیون نفری است که می‌گویند حتماً در سال ۲۰۱۶ میلادی محقق خواهد شد. اگرچه الان (در آغاز سال ۲۰۱۲) به هدف کشاندن سالانه ۲۰ میلیون نفر به ترکیه، نایل شده‌اند.

بهمن‌ماه، ماه پیروزی انقلاب اسلامی و یادآور رشادت و دلاورمردی انسان‌هایی است که در زمستان سال ۱۳۵۷، آزادی و نفس کشیدن در بهار دل‌آرای استقلال را برای ایرانیان به ارمغان آوردند. شاید به‌جا باشد در چنین ایامی، با یاد کردی از این انسان‌ها و نیز بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران، **امام خمینی (ره)**، بار دیگر دل و جان خودمان را با رایحه‌ی آن سال‌ها معطر کنیم و برای شادی روح و ماندگاری نام و یاد شهیدان و امام شهیدان صلوات و فاتحه‌ای بخوانیم. شایسته است یادداشت آغازین این شماره را به رسول اکرم؛ حضرت محمد مصطفی (ص) اختصاص دهیم. بهمن ماه سال ۹۰، ماه رسول‌الله است. این ماه در روز یکشنبه، دوم بهمن (مطابق با ۲۸ ماه صفر) با رحلت حضرت رسول اکرم (ص) و امام حسن مجتبی (ع) آغاز می‌شود، با میلاد مبارک پیامبر بزرگوار در ۱۶ بهمن (مطابق با ۱۲ ربیع‌الاول) به روایت اهل سنت ادامه می‌یابد و در ۲۱ بهمن‌ماه (مطابق با ۱۷ ربیع‌الاول) با میلاد سرور ملک و ملک؛ اسوه‌ی جهانیان، حضرت محمد مصطفی (ص) و نیز میلاد حضرت امام جعفر صادق (ع) نور باران می‌شود. با این حساب، امسال دهه‌ی فجر نورانی‌تری خواهیم داشت و جشن‌های پیروزی انقلاب اسلامی با جشن‌های میلاد صاحب و سرور دین و مذهبمان همراه خواهد شد. هر چند نمی‌خواهم در چنین فضایی، شکوه‌آمیز و ناسپاسانه سخن بگویم، ولی می‌خواهم بر نکته‌ای تأکید و پافشاری کنم که لازم است توسط ما، دست‌اندرکاران آموزش و تربیت کودکان این مرز و بوم بیان و به‌طور جدی پی‌گیری شود.

تابستان سالی که در حال به پایان رساندن آن هستیم، فرصتی دست داد تا در دهه‌ی اول ماه مبارک رمضان، به شهر استانبول

سورهی حاشیه!

آن چه در غرفه‌ی ناشران ترکیه‌ای در نمایشگاه کتاب استانبول مشهود بود، بخش ویژه‌ی کودکان و نوجوانان و در همین بخش، کتاب‌های گوناگون، متنوع، جذاب و فراوانی بود که درباره‌ی پیامبر بزرگوار اسلام منتشر و در اختیار عموم قرار گرفته بود. داستان‌هایی از کودکی پیامبر، داستان‌هایی از میان‌سالی پیامبر، قصه‌هایی از دوران تجارت، قصه‌هایی از دوران رسالت، قصه‌هایی از صحابه و پیامبر و... در کنار قصه‌هایی مانند هفت آیه، هفت داستان (چهل آیه، چهل داستان؛ صد آیه، صد داستان و نمونه‌های دیگر) و نیز داستانک‌هایی درباره‌ی پیامبر و کتاب‌هایی که به صورت موضوعی، به بیان نمونه‌هایی روایی از زندگی پیامبر پرداخته بودند، از جمله کتاب‌هایی بود که در این نمایشگاه دیده می‌شد. هم‌چنین انواع فلش کارت‌ها، بازی‌ها و سرگرمی‌هایی که به نوعی با زندگی پیامبر بزرگوارمان مرتبط می‌شد، در این نمایشگاه عرضه شده بودند. از همه مهم‌تر، کتاب‌هایی بود که به شکلی بسیار شکیل، در هیئتی زیبا، با قطعی مناسب و تصاویری ماندگار - به شکل و شمایل کتاب‌هایی که این روزها ناشران ایرانی کم از آن‌ها منتشر نمی‌کنند^۲ - درباره‌ی پیامبر(ص) به چاپ رسیده بودند، مانند ۹۰ قصه از پیامبر برای فصل رویش (بهار)، ۹۰ قصه‌ی تابستانی از پیامبر برای فصل تابستان، ۹۰ قصه از کودکی پیامبر، ۳۶۵ قصه از پیامبر برای ۳۶۵ شب فرزندانمان، ۳۶۵ آیه، ۳۶۵ قصه، قصه‌هایی از پیامبر برای نوجوانان، قصه‌هایی از پیامبر برای دختران و پسران در سن تکلیف و...^۳ با دیدن این همه تنوع محصول فرهنگی درباره‌ی اسوه و الگوی ما مسلمانان برای کودکان و نوجوانان کشور همسایه، ضمن آن که خوش‌حال شدم، غم عجیبی نیز در کنج دلم لانه کرد و آن این که

با گردش‌گری رمضان کار چندانی ندارم؛ مهم نکته‌ای است که در حاشیه‌ی سفرم با آن روبه‌رو شدم و آن بازدید از نمایشگاه کتاب استانبول بود که با حضور ناشران داخلی و به همت وزارت فرهنگ و توریسم ترکیه، شهرداری استانبول و وزارت اوقاف و دیانت در میدان بایزید، در داخل مسجد سلطان بایزید و در کنار مقبره‌ی این پادشاه عثمانی برپا شده بود.

در این نمایشگاه، اگرچه همه‌ی ناشران داخلی با همه نوع کتابی حاضر شده بودند، ولی کتاب‌های مذهبی نمود بیشتری داشت و ناشران، به واسطه‌ی برپایی نمایشگاه در ماه مبارک رمضان، کتاب‌های مذهبی زیادتری از محصولات خود را عرضه کرده بودند؛ چیزی مانند نمایشگاه‌های قرآن کریم خودمان.

به واسطه‌ی مدیر انتشارات نار^۱، **تایفور اسن**، که او را چند سال است از نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب تهران می‌شناسم، در هنگام بازدید از غرفه‌ها شناخته شدم و دوستان مدیر نمایشگاه با لطفی قابل توجه، به گفت‌وگو با من نشستند و ترتیبی اتخاذ کردند که بازدیدی ویژه از غرفه‌ها داشته باشم. با توضیحی که تایفور درباره‌ی کارهای دانش‌آموزی من و نیز حضورم در مجله‌ی رشد آموزش ابتدایی داد، متقابلاً مسئولان غرفه‌ها هم توضیحات خوبی درباره‌ی کارهایشان دادند که هر کدام به نوبه‌ی خود جالب توجه بود.

با توضیحاتی که درباره‌ی توریسم رمضان و نمایشگاه کتاب استانبول دادم و نیز نکته‌ای که در ابتدای این یادداشت آوردم، ممکن است دنبال ارتباط موضوع میلاد رسول اکرم(ص) و نکاتی که بیان کردم، باشید. این همان موضوعی است که می‌خواهم به آن اشاره کنم.